Bijenlandschap gemeente Halderberge

Samenvatting en aanbevelingen

Bijenlandschap West Brabant

natuur dichtbij huis
Brabants Landschap
Coördinatiepunt Landschapsbeheer

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

NATIONALE POSTCODE LOTERIJ

Samenwerking voor een bij-vriendelijk landschap
In het netwerk Bijenlandschap West-Brabant werken 38 organisaties samen aan het bij-vriendelijker maken van het landschap in West-Brabant. Het doel: een aaneengesloten netwerk van leefgebieden voor bijen en andere bestuivers creëren, dat duurzaam jaarrond voldoende voedsel en nestelgelegenheid biedt. Bijenlandschap West-Brabant heeft hiervoor een convenant opgesteld dat door alle organisaties is ondertekend. Sinds 2018 wisselen de betrokken overheden, bedrijven en organisaties hun kennis en ervaringen uit. Zo stellen de betrokken overheden een gezamenlijk bij-vriendelijk bermenbestek op en nemen alle organisaties bij-vriendelijke maatregelen die binnen de eigen mogelijkheden liggen.

Ruggengraat van het bijenlandschap in West-Brabant
In opdracht van alle partners van Bijenlandschap West-Brabant, heeft Wageningen Environmental Research, in samenwerking met Coördinatiepunt Landschapsbeheer Brabants Landschap en Bijenlandschap West-Brabant in beeld gebracht waar zich in West-Brabant de beste leefgebieden voor wilde bestuivers bevinden. Ook hebben zij aangegeven wat de beste plekken zijn om deze te versterken. Dit heeft geleid tot twee notities:

- Ruggengraat van het bijenlandschap in West-Brabant: een analyse van de huidige situatie en aanbevelingen voor versterking.
- Ruggengraat van het bijenlandschap in West-Brabant: adviezen en aanbevelingen voor uitvoering bij-vriendelijk beheer.

Voor 14 West-Brabantse gemeenten (Alphen-Chaam, Baarle-Nassau, Bergen op Zoom, Breda, Drimmelen, Etten-Leur, Gilze en Rijen, Halderberge, Moerdijk, Roosendaal, Rucphen, Steenbergen, Woensdrecht en Zundert) zijn de analyse en aanbevelingen in detail uitgewerkt.

Ecoprofielen voor bijen en andere bestuivers
Niet alle bestuivende insecten hebben hetzelfde leefgebied. Voor West-Brabant is er een indeling gemaakt in 5 verschillende soorten leefgebieden waarin groepen bestuivers zich thuis voelen (5 'ecoprofielen'): grazig droog, grazig nat, bosrand & grazig, heide & stuifzand, bos. Hoe meer ecoprofielen elkaar overlappen, hoe meer verschillende soorten bestuivers je kunt verwachten 'hotspots'.

Figuur 1
Schematische weergave van de bouwstenen van het Groene Cirkels Bijenlandschap en hun onderlinge samenhang
– blauw: Bed & Breakfast gebied – groen: Verbindend Landschap met stapstenen – paars: Bij-tankstation.

Bouwstenen voor het bijenlandschap
Het bijenlandschap is op te bouwen uit verschillende bouwstenen (*zie figuur 1 en 2*):

- De bouwsteen 'Bed & Breakfastgebied (B&B-gebied) is een gebied waar een hoge diversiteit aan (wilde) bestuivers duurzaam kan voorkomen. Soorten kunnen er gedurende het hele jaar voedsel vinden, en er is voldoende nestgelegenheid en voldoende voedselhabitat aanwezig om (jaarlijkse) variaties in aantallen op te kunnen vangen.
- De bouwsteen 'Verbindend landschap': kleinere, lintvormige landschapselementen met voedselhabitat of nestplekken. Deze plekken zijn te klein voor een B&B, maar op de juiste plekken gelegen zorgen ze ervoor dat bestuivers zich tussen B&B-gebieden kunnen verplaatsen, waardoor het ecologisch netwerk als geheel robuuster wordt.
- De bouwsteen 'Bij-tankstation' bestaat uit kleine bij-vriendelijke plekken, zoals tuinen, balkons en kleine parkjes, die geïsoleerd van het netwerk liggen.

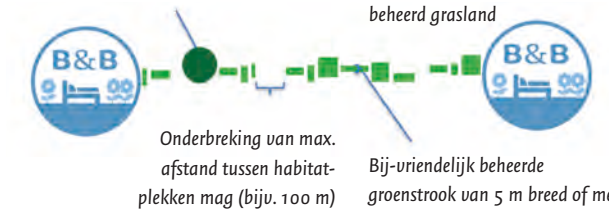

Figuur 2
Ruimtelijke randvoorwaarden voor de bouwsteen 'Verbindend landschap' van het Groene Cirkels Bijenlandschap

Aanbevelingen

1. Behoud en versterk bestaande 'hotspots'.
2. Verbind B&B-gebieden van verschillende leefgebieden, die dicht bij elkaar in de buurt liggen.
3. Verbind B&B-gebieden binnen een leefgebied
4. Benut kansen voor bij-vriendelijk beheer binnen het 'Verbindend Landschap'.

Analyse en aanbevelingen voor de gemeente Halderberge
In deze samenvatting vindt u de analyse en aanbevelingen voor de gemeente Halderberge met twee kaarten. De bovenste kaart geeft de analyse en de globale aanbevelingen Wageningen Environmental Research, de onderste is een werkkaart met aanvullingen vanuit het Coördinatiepunt Landschapsbeheer Brabants Landschap en Bijenlandschap West-Brabant.

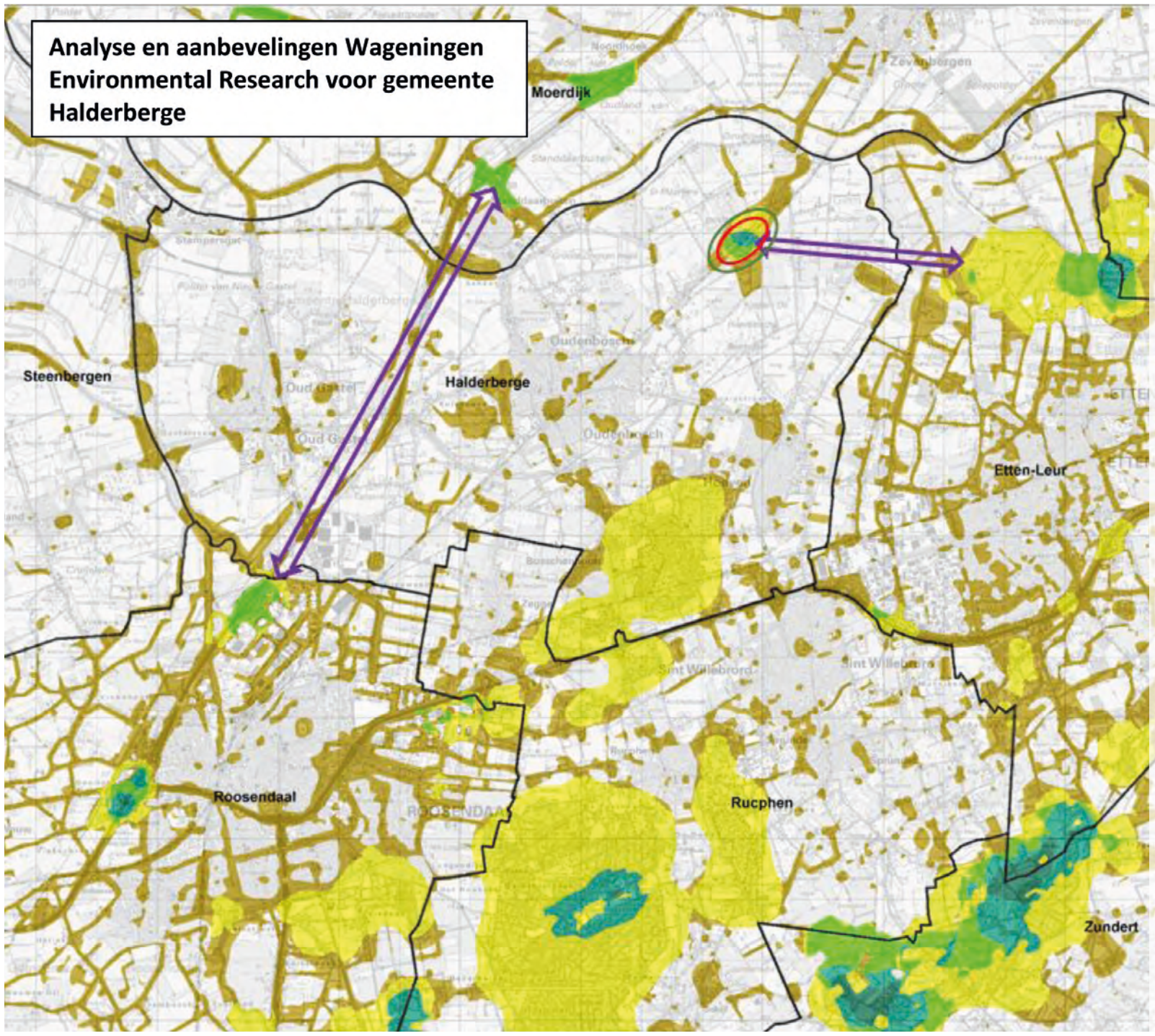

B&B-combinatie van ecoprofielen, inclusief ecoprofiel 'Bos'

- B&B-gebied voor 1 ecoprofiel
- B&B-gebied voor 2 ecoprofielen
- B&B-gebied voor 3 ecoprofielen
- B&B-gebied voor 4 ecoprofielen
- B&B-gebied voor 5 ecoprofielen
- verbindend landschap

Beschermen/versterken leefgebieden

Behoud en optimaliseer beheer sterk leefgebied met B&B voor 3, 4 of 5 ecoprofielen

Sterke leefgebieden op overgang klei en zand: grote diversiteit bestuivers te verwachten

Verbinden leefgebieden/B&B's

Verbind B&B-gebieden van verschillende netwerken met graslandverbinding

Verbind B&B-gebieden van verschillende netwerken met graslandverbinding en met graslandverbinding met bomen/struiken indien passend

Verbind B&B-gebieden binnen een netwerk met graslandverbinding

Legenda

Stimuleren bij-vriendelijk dijkbeheer

Stimuleren bij-vriendelijk beheer ecologische verbindingszones
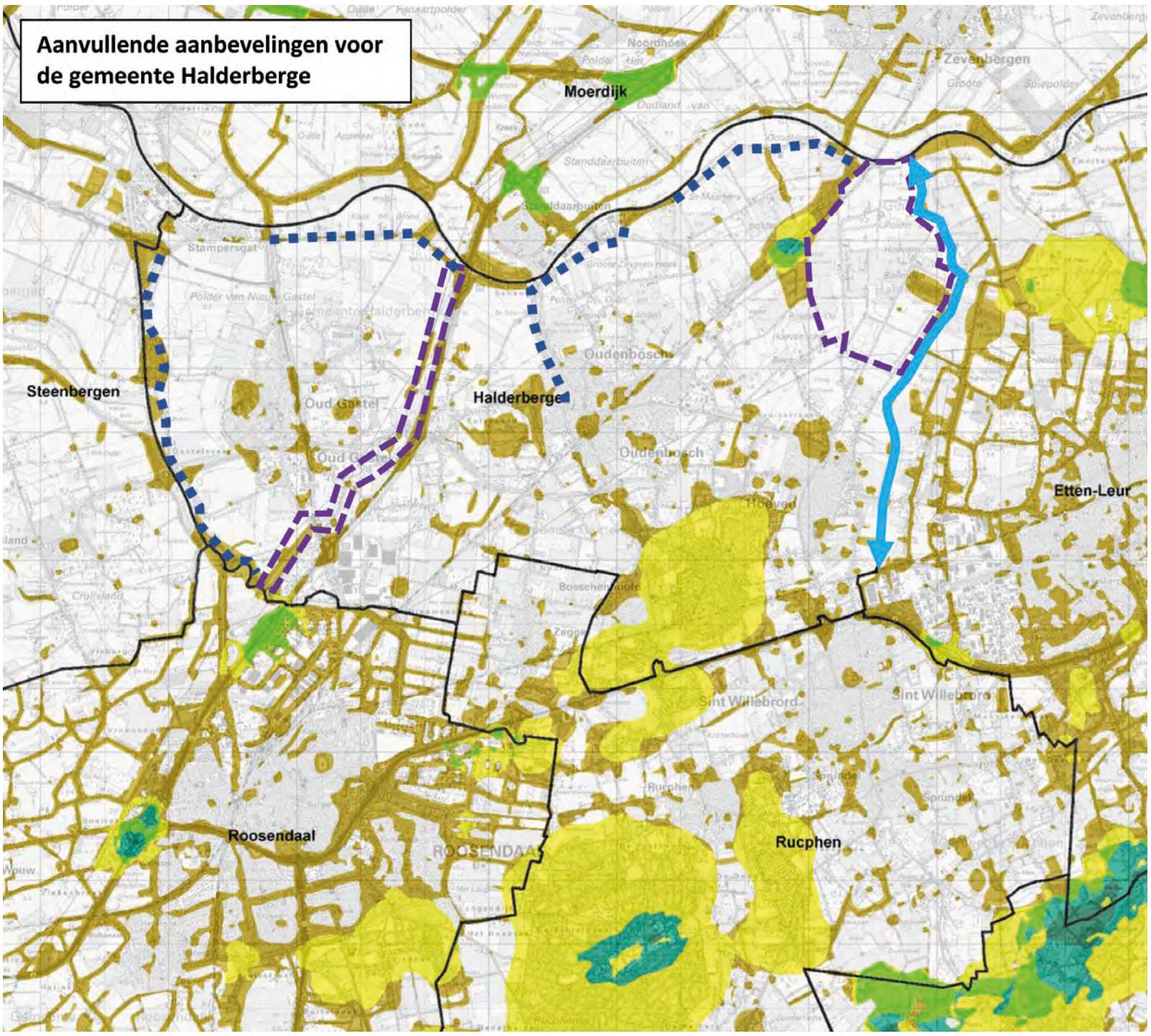
Voorkeursgebieden voor aanleg bijenranden op landbouwgronden